

Na řezbářský soutěži

Napsal uživatel Jan Frána - Hafran
Čtvrtek, 28 Červen 2012 23:00

Nevím, jestli už jsem se o tom někdy zmiňoval, ale Hastrman je dost šikovnej člověk. Myslím tedy manuálně šikovnej. Zvládá bez problému všechny zednický, tesařský a jiný práce, umí leccos opravit. Jeho zručnost ale dosahuje vrcholu při práci se dřevem, z trampů jezdících do našeho zamilovaného kraje kolem Sobotnice se mu snad může trochu rovnat jenom Ježek z T.O. Šakali. Proto, když se objevilo zvadlo na celostátní tramskou řezbářskou soutěž Zlatý Bobr, ukecali jsme ho, aby se přihlásil. Těšili jsme se na to, že určitě uspěje a získá pro naši osadu cenný vavříny a zvýší tak její prestiž mezi trampy celý republiky. Hastrman se sice chvíli vzpouzel, že nemá dost dobrý náradí a že neví, co to bude obnášet, ale soustředěnému nátlaku všech ostatních osadníků nemohl dlouho odolávat.

Soutěž samotná se konala na velký lesní mýtině, obklopený hustým mlázím s malejma paloučkama uvnitř. Na mýtině zasedala porota, shromažďovali se tam soutěžící při vyhlásování jednotlivých kol, tábořilo se tam a po většinu času se tam poflakovali čumilové a fandové jednotlivých soutěžících. Těch bylo celkem dvacet čtyři. Dorazil samozřejmě i Ježek, byl tam známej brdskej řezbář Tesák, několik zručných kamarádů ze severu od pískovcovejch skal, dva dokonce ze vzdáleného Slovenska. Asi nejzajímavější postavíčkou byl ale Hvízdal, hubenej maník, co vypadal pořád vyplašeně a proti šlachovitě vyhlížejícím postavám ostatních řezbářů, uvyklých ohánět se dlouhý hodiny palicí a dlátem, vypadal skoro neduživě. Přesto se zdálo, že lidi, co ho znají, ho z nějakýho prapodivnýho důvodu považují za horkýho favorita soutěže. Teď dřepěl před porotou, nervózně očekával začátek a trhavejma pohybama hlavy přehlížel okolí. Křečovitě přitom svíral objemnou, černě natřenou dřevěnou truhlu, pravděpodobně obsahující převzácný řezbářský náčiní. Neustále si pohvizdoval. Vedle něj stál jeho doprovod, ramenatej tramp, kterej se staral o všechny potřeby soutěžícího. Jak si Hastrman všimnul, oba byli z T.O.Orlí hnízdo, odněkud ze severovýchodu. Hastrmanovi dělal tentokrát doprovod Hároš, my ostatní jsme byli okolnostma nuceni držet Hastrmanovi palce z domova. Porota opustila týpí a předstoupila před soutěžící.

„Soutěž bude mít čtyři kola, která budou hodnocena zvlášť a vítězem se stane ten, kdo získá dohromady nejvíc bodů. Každému soutěžícímu bude určen jeden plácek tady v mlází tak, aby na sebe vzájemně neviděli a nemohli opisovat. Samozřejmě, po skončení soutěže si můžete zkušenosti a dovednosti předávat, jak je vám libo. Kdo ale bude přistižen při pokusu o špionáž, bude ze soutěže okamžitě vyloučen. Pro každé kolo bude určen časový limit. Je zakázáno používat jakýkoliv elektrický nástroje a náradí.“

Slovo převzal druhej z porotců.

„Vyhlášuju první kolo. Úkolem je, vyrobit během dvou hodin co nejlepší a nejhezčí misku, lžici a talíř. Bodový hodnocení je až deset bodů.“

Řezbáři byli odvedeni na příslušný paloučky a na hvízd začala práce. Hároš spolu se Slepejšem, kterej doprovázel Ježka, obcházel po obvodu paseku a poslouchali zvuky, který se

Na řezbářský soutěži

Napsal uživatel Jan Frána - Hafran
Čtvrtek, 28 Červen 2012 23:00

linuly z jednotlivých lesních ateliérů. Někde slyšeli silný a tvrdý úder palicí do velkého dláta, jinde slabší ale o to rychlejší staccato, svědčící o použití jemnějších dlátek, z Hastrmanovo paloučku bylo slyšet, že umělec právě pracuje sekerou a z Ježkova se ozývalo nezaměnitelné zvonění jeho pověstný, ostře broušený mačety. Nejpodivnější zvuky se ale linuly od Hvízdala. Pokud se pomine neustálý pískání, který už snad ani nemohlo být vyluzovaný pusou, ale spíš nějakou píšťalkou, ozejval se zvuk jemnějších, ale neskutečně rychlých úderů. To všechno bylo doprovázeno podivným šumem a svistotem.

„Tam se nesmí!“ postavila se před něj postava Hvízdalova doprovodu.

„Neboj, my tam jít nechceme, jenom posloucháme, jak kdo pracuje,“ uklidňoval ho smířlivě Slepejš.

„Tady se nesmí ani poslouchat!“

„Jak, že se nesmí ani poslouchat? O tom v pravidlech nic nebylo!“ vložil se do toho Hároš.

„Tak si jdi stěžovat, ale mistr Hvízdal potřebuje pro práci absolutní klid. Je to velký umělec.“ Než se s ním dohadovat, oba se radši přesunuli na další štaci. O chvíli později viděli, jak Hvízdalovo ochranka odhání dalšího zvědavce.

Dvě hodiny uplynuly jako voda a soutěžící předložili porotě svá díla k zhodnocení. Jak Hastrman, tak Ježek si nevedli vůbec špatně, jejich výtvořby byly krásně symetrické, funkční a řemeslně dobře zpracované, lžíce tak akorát do pusy, talíře nepopraskané, misky hluboké a přitom, vzhledem k omezenému času, poměrně tenkostěnné. Ale to nebylo nic proti tomu, s čím přišel Hvízdal. Jeho nádobí bylo prostě dokonalé. Jemně opracované povrchy zdobila filigránská řezba medvědů, orlů, vlků a koní, ze dna talíře vzhlížela ušlechtilá tvář indiánského náčelníka, držadlo lžíce mělo reliéf jedlové větvičky, vypracované do posledního detailu.

Rozhodnutí poroty bylo naprosto jednoznačné, Hvízdal deset bodů a aby zdůraznili propastný rozdíl, ocesali porotci body ostatním a druhý v pořadí dostal bodů jen šest. Náš reprezentant skončil v prvním kole s pěti body na děleném třetím místě, stejně jako Ježek a pět dalších borců. Šestice účastníků to po prvním kole vzdala, buď svůj výrobek neopatrně zničili a nebo usoudili, že v takové konkurenci jsou bez šancí.

„V druhém kole bude vaším úkolem vybrat z této hromady vhodné materiály a vyrobit co nejoriginálnější samorost,“ ukázal porotce na hromadu bizarně pokroucených klacků vedle týpí.

Na písknutí se na hromadu vrhli zbývající účastníci a brzo každé z nich pádil na svůj palouček. Tentokrát na to měli jenom hodinu a v sázce bylo dalších deset bodů. Situace se opakovala jenom částečně. Hvízdal se pochlubil brilantně zpracovaným samorostem, kterému ale podle poroty trochu chyběla originalita. V tomhle ohledu se líp vedlo Hastrmanovi, který z hromady vylovil znetvořenou sukovici, z jejíhož vršku po malé úpravě vytvořil skoro dokonalou medvědí hlavu. V daném limitu se mu sice nepodařilo dosáhnout tak dokonalé povrchové úpravy, ale i tak získal devět bodů a o jeden tak stáhnul Hvízdalův náskok. Ježek zaostal jen o bod a dělil se o třetí místo. Další soutěžící to vzdali, jeden kvůli dlani, proboděný dlátem, další si způsobil zhmoždění ruky nepřipis dobře mířenou ránou palice. Dva nestihli samorost dokončit.

Byla přestávka na oběd a naši reprezentanti z kraje kolem říčky Sobotnice seděli malomyslně kolem ešusů.

„Teď jsme to sice nějak uhráli, protože to bylo víc na náhodu a přírodě, než na řezbářském umění, ale jsou před náma ještě dvě kola, a tam už takovou kliku mít nebudeme,“ klesal na duchu Hastrman.

Ježek brousil mačetu.

„Jak to jenom dělá? Podle toho, jak jste to popisovali, musel by mít hrozně rychlé ruce. A co ten

Na řezbářský soutěži

Napsal uživatel Jan Frána - Hafran
Čtvrtek, 28 Červen 2012 23:00

svistot? Jestli nějak nešvindluje? Třeba má něco na baterky.“

„To by byl podraz, ale jak mu to dokázat? Na pracoviště se nesmí.“

„Stejně to ale znělo nějak divně. Nebylo to takový to elektrický vrčení, spíš jako mechanické šicí stroj, ale nepravidelné, chvilka to sláblo a chvilka zase zesilovalo. Nejhorší je, že si u toho pořád hvízdá. Kdyby to ale mělo aspoň nějakou melodii, ale tohle je jak džezová improvizace. Strašný. A to šustění!“

„Třeba má nějaký mechanický udělátko, v tý jeho černý bedně může mít leccos. A asi by to ani nebylo proti pravidlům.“

„Podívej se na něj,“ kejnul hlavou Ježek, „jak to může s touhle figurou zvládnout bez nějakého pohonu? Vždyť váží i s kanadama sotva čtyřicet kilo.“

„Dalším úkolem bude vyřezat totem, časovej limit čtyři hodiny, soutěží se o třicet bodů,“ vyhlásili porotci začátek odpoledního programu.

Ježek se zaradoval.

„To jsem zvědav, jak si s těma proutkami, co má místo rukou, poradí s opravdovým kusem dřeva. To není žádná lžička nebo mistička, to je pořádný kus materiálu pro pořádného chlapa.“ Třetí kolo začalo. Nebyli zdaleka jediný, koho zajímalo, jak to Hvízdal dělá, takže se kolem jeho bodyguarda vytvořil hlouček zvědavců, kterej se tlačil k mlázi, jak nejbliž to šlo a špicoval uši. Ten už vzdal jejich odhánění a jenom hlídal, aby někdo nevlézl do mlázi. Mezi čumilama, přesněji řečeno naslouchačema, byli i dva z porotců. Ti vyjádřili naději, že snad po skončení zápolení mistr Hvízdal prozradí něco z tajemství své řezbářský kuchyně.

„TRRRRRRRRR, šššš.šššššššššš...šššššššš, TRRRRRRRRR,“ ozejvalo se z mlázi za doprovodu nesourodý pisklavý melodie. Bylo to k zbláznění. Nakonec to zvědavce přestalo bavit a rozptýlili se na pasece. Po půlce stanovený doby postupně odpadli další tři soutěžící, důvody byly hodně podobný, únava, pučejeře, mozoly. Improvizovanej lazaret se plnil a zůstalo už jen dvanáct soutěžících.

Co bych to napínal, Hvízdalovo totem předčil všechno, co kdy přítomní, včetně poroty, viděli. Nejenom, že byl dokonale opracovanej, čímž naprosto kontrastoval s některejma hrubě vytesanejma výtvorama ostatních, ale i propracovanej do nejmenšího detailu. Krunýř želvy byl tvořenej reliéfama medvědů grizzly, na roztaženejch perutích orla bylo vidět každý pírko, jenom odletět, kolem totemu se vinul jemně šupinatej had, člověk měl pocit, že oči figur na totemu jsou živý a neustále ho sledujou. Neskutečný! Porota si z toho sedla na zadek a vypadalo to, že se nějakým hodnocením ostatních výtvorů nechce zabývat. Nikdo nepochyboval, že je rozhodnuto o tom, v čích rukách Zlatej bobr skončí. Hvízdalovo průběžnej náskok narostl na osmnáct bodů na druhý místo, takže pokud to úplně nepodělá v posledním kole, je všechno jasný. Ale nikdo pořád netušil, jak to dělá!

„Po těžký rachotě se vrátíme k umění detailu a jemný práci,“ vyhlásili poslední kolo, „úkolem budou šachový figurky a jejich bodování bude podle důležitosti figur, král 5, dáma 4, věže po 3, střelci a jezdci po 2 a pěšci po jednom bodu. Na závěr porota udělí podle kvality zpracování koeficient od nuly do jedné, kterým se bodový součet vynásobí a stanoví celkové počet získanejch bodů. Je to jasný? Máte dvě hodiny. Tak do práce!“

Soutěžící vyrazili do ateliérů a nikdo si přitom nevšimnul, že se do mlázi vnořili i Hároš se Slepejšem. Stejně tak nikoho nezazrazilo, že z míst, kde měli tvořit Hastrman a Ježek, bylo slyšet jen zlověstný ticho. Nikdo tam nepracoval.

Za čtvrt hodiny vypuknul na pasece zmatek. Na kraji mlázi klečel Hastrman na Hvízdalovo strážci a jeho svěřence vláčeli přes paseku Hároš s Ježkem. Za nima táhnul Slepejš černou bednu. Obrázek to byl pozoruhodnej. Hvízdal měl v puse vraženou píšťalku, která se vždycky

Na řezbářský soutěži

Napsal uživatel Jan Frána - Hafran
Čtvrtek, 28 Červen 2012 23:00

ozvala, když se zajatcem škobrtli o nějakéj ten kořen nebo pařez. Kolem jeho hlavy divoce kroužilo snad dvacet ptáků, zmateně se míhali vzduchem a vydávali úzkostlivý štěbetání. „Je to podvodník!“ oznámil Hároš užaslým porotcům. Kolem nich už se shromáždili všichni, kdo na tuhle soutěž přijeli. Ježek bezohledně složil Hvízdala k nohám porotců jak skoleného jelena. Dopadl na zem a písťalka v jeho puse vydala další zoufalej zvuk. Hejno ptáků splašeně kličkovalo mezi stojícíma divákama. Slepejš dotáhl bednu vedle jejího majitele a otevřel ji. Byla plná tyček, který spojovaly delší stěny bedny. Když se nešťastníkovi konečně uvolnily ruce, sáhnul po písťalce, zapískal zvláštní sled tónů a ptáci na ten povel přestali zmateně poletovat a poslušně přistáli v bedně na bidýlkách.

„Používal cvičený datly,“ běsnil Hároš, „všechno dělali za něho, podívejte se mu na ruce, nemá tam ani mozůlek, ruce má jak malý děčko.“

V davu to zlostně zahučelo a ptáci v bedně se vyděšeně přikrčili. Stejně tak i jejich pán, kterej teď tím, jak se šubavýma pohybama hlavy bázlivě rozhlížel po našťvaným davu, těma svejma hubenejma, kloubnatejma končetinama a tenkým, špičatým nosem, víc, než kdy předtím připomínal malýho, vyděšenýho ptáčka. _____

Jan Frána - Hafran

3. místo v próze oldpsavců

Trapsavec 2012